

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ГРАНКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF GRANKOV v. UKRAINE)
(Заява № 16800/16)

Стислий виклад рішення від 11 лютого 2021 року

У 2013 році Центрально-Міський районний суд міста Горлівка визнав заявника винним у вчиненні крадіжки і замаху на зґвалтування при обтяжуючих обставинах та обрав йому покарання у виді позбавлення волі на строк сім років і шість місяців, який мав обчислюватися з моменту затримання заявника.

14 травня 2014 року Апеляційний суд Донецької області скасував вирок щодо заявника у зв'язку з необґрунтованістю зміни обвинувачення з грабежу на крадіжку, направив справу на новий розгляд тим самим судом першої інстанції та продовжив строк тримання його під вартою, не вказавши підстав або строку такого тримання.

У 2014 році у зв'язку з тимчасовою окупацією частини території Донецької області, зокрема м. Горлівка, справу заявника було передано на розгляд Слов'янському міськрайонному суду (далі – суд першої інстанції), але матеріали кримінальної справи заявника залишилися на тій території. На момент цих подій заявник тримався в Артемівській установі виконання покарань, яка перебуває під контролем Уряду України.

У липні 2015 року суд першої інстанції відмовив прокурору у задоволенні заяви про здійснення нового судового провадження у зв'язку з відсутністю матеріалів кримінальної справи, а також у серпні цього ж року відмовив прийняти клопотання заявника про звільнення з тих самих підстав. Державна судова адміністрація України повідомила суд першої інстанції про неможливість безпечно передати матеріали зазначеної кримінальної справи з тимчасово окупованої території.

16 вересня 2015 року Артемівський міськрайонний суд провів засідання *habea corpus* у присутності заявника та звільнив його з-під варти у зв'язку з невизначеністю щодо розгляду провадження за відсутності матеріалів кримінальної справи, що порушувало принцип законності тримання його під вартою.

Згодом, суд першої інстанції призначив новий судовий розгляд справи на підставі наявних у нього матеріалів, однак заявник на судові засідання не з'явився, місцезнаходження його було невідоме, з огляду на це суд оголосив його в розшук та постановив взяти під варту. У липні 2016 року заявника затримали.

У жовтні 2016 року суд першої інстанції визнав заявника винним за тими самими обвинуваченнями та обрав йому покарання у виді позбавлення волі на строк сім років обчислюючи один день, проведений у слідчому ізоляторі, як два дні позбавлення волі після засудження згідно з чинними на той момент положеннями Кримінального процесуального кодексу України, строк заявника вважався відбутим і його звільнили.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за пунктами 1 та 3 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) незаконне тримання його під вартою з 14 травня 2014 року до 16 вересня 2015 року; за пунктом 4 статті 5 Конвенції на відсутність доступу до процедури, відповідно до якої можна було б переглянути законність тримання його під вартою, а також за пунктом 5 статті 5 Конвенції на відсутність у нього забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування у зв'язку з порушенням його прав.

Розглянувши скарги заявника щодо незаконного тримання його під вартою Європейський суд зазначив, що на стадії судового розгляду у справі заявника не було наведено підстав для тримання під вартою та не встановлено строку такого тримання, та посилаючись на свою попередню практику, констатував порушення пункту 1 статті 5 Конвенції, зауваживши, що скарга за пунктом 3 статті 5 Конвенції не порушила жодного питання, яке б вимагало окремого розгляду.

Щодо скарги за пунктом 4 статті 5 Конвенції Європейський суд дійшов висновку, що заявник мав у своєму розпорядженні, згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 року, процедуру для перевірки законності тримання його під вартою, однак зауважив, що тривалість провадження у справі щодо зазначеної процедури не була сумісною з вимогою «швидкості», а тому було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції.

Європейський суд, посилаючись на свою попередню практику та беручи до уваги, що він встановив порушення пунктів 1 та 4 статті 5 Конвенції, констатував також порушення пункту 5 статті 5 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

« 1. *Оголошує* заяву прийнятною;

2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції;

3. *Постановляє*, що скарга заявника за пунктом 3 статті 5 Конвенції не порушує жодного питання, яке вимагало б окремого розгляду;

4. *Постановляє*, що було порушено пункт 4 статті 5 Конвенції;

5. *Постановляє*, що було порушено пункт 5 статті 5 Конвенції;

6. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 2 000 (дві тисячі) євро в якості відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

7. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції».